

1. Missie- en visie RADAR

Voorliggend actieplan kadert binnen de missie- en visietekst van RADAR. **RADAR** is het **netwerk** geestelijke gezondheid kinderen/jongeren (en hun context) in Oost-Vlaanderen. We zijn er als netwerk in de eerste plaats voor kinderen vanaf -9 maanden en jongeren tot 18 jaar, met aandacht voor de overgang naar volwassenheid. In de tweede plaats zijn we er ook voor de natuurlijke context (ouders, broers, zussen, peers, ruimere familie, vrienden, burens, ...) en de professionele context (leerkrachten, zorg- en hulpverleners, ...) van deze kinderen en jongeren. Elke partner van het netwerk heeft een opdracht met betrekking tot het bevorderen van het mentaal welbevinden van kinderen, jongeren (en hun context) en engageert zich om dit ook samen met RADAR te realiseren. RADAR is een **samenwerkingsverband** van diverse partners dat voor elk kind/jongere (en hun context) het recht op **toegankelijke en kwaliteitsvolle, geïntegreerde (partners en competenties verenigend) geestelijke gezondheidszorg op maat** realiseert. Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind is voor ons hierin een leidraad.

De volgende uitgangspunten vormen de basis voor de uitvoering van bovenstaande missie:

- We zetten in op het volledige continuüm van preventie tot behandeling en herstel, en kiezen er bewust voor minstens even actief in te zetten op preventie, vroegdetectie en -interventie. We werken **lokaal** en werkplaatsgericht waar nodig en mogelijk. We werken dus maximaal waar het kind/de jongere zich bevindt.
- Kinderen, jongeren (en hun context) zijn **volwaardige partners**. Ze beslissen mee op micro-, meso- en macroniveau.
- Voor **ieder kind/jongere (en hun context)** met (verhoogd risico op) psychische problemen, zetten we sterk in op zorgcontinuïteit, een **nodengestuurde** ondersteuning en faciliteren we, wanneer aangewezen, **gedeelde trajecten** tussen alle relevante intersectorale partners. We besteden hier extra aandacht aan kinderen, jongeren (en hun context) met specifieke bijkomende moeilijkheden of kwetsbaarheden.
- We **delen kennis** en werken **competentieversterkend** met (toekomstige) cliëntsystemen, vrijwilligers, professionals. Competenties zien we als het geheel van kennis, vaardigheden, inzichten en attitudes.
- Onze **taal en structuren zijn helder**. Onze organisatievormen, samenwerkingsvormen en procedures zijn maximaal **cliëntgericht**.
- We werken bij dit alles **wetenschappelijk** onderbouwd.

1.1. Visie op participatie

Zoals bepaald in het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, beschouwt RADAR participatie als een **grondrecht** van kinderen en jongeren. Participatie van kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context is voor RADAR een **na te streven doel**, alsook een **middel** om andere doelen na te streven. Participatie omvat hierbij het volledige spectrum van de participatieladder gaande van laagdrempelig, helder en op maat informeren tot actief meebeslissen. Naargelang de context zijn er verschillende manieren aangewezen om participatie te garanderen. Hierbij is de wens om niet te participeren eveneens een vorm van participatie. RADAR wil, zoals bepaald in het model van Lundy, de **ruimte** en het **publiek** bieden om de **stem** van kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context te horen en te handelen naar hun mening. Om de beoogde participatie te realiseren, zijn kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere contextfiguren, alsook vertegenwoordigers van deze groep, relevante actoren.

2. Actieplan

Voorliggend actieplan is een integratie van de operationele doelen omtrent 'Regie van de Cliënt' uit het [Strategisch plan van RADAR](#) en de richtlijnen vanuit de Federale Overheid. Met dit actieplan wenst RADAR de participatie van kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context te realiseren en stimuleren op micro-, meso- en macroniveau. Dit document bevat de voornaamste doelen die we vanuit RADAR samen met kinderen/jongere, hun ouders en context, alsook de partners willen bereiken inzake participatie. Om de acties in dit plan te realiseren vertrekken we van enkele basisprincipes.

Ten eerste geven we de acties vorm vanuit een **participatieve basishouding**. Hierbij werken we via participatie drempelverlagend, op maat en taboedoorbrekend.

Ten tweede wenst RADAR te vertrekken vanuit **reeds bestaande goede praktijken en initiatieven**.

Ten derde probeert RADAR waar mogelijk **samen te werken met belendende sectoren, zowel op (boven)lokaal, Vlaams als Federaal niveau**.

Op termijn is participatie een **natuurlijke reflex** op micro-, meso- en macroniveau binnen het netwerk. Een participatieve houding is namelijk een basisattitude van elke betrokkene, op elk niveau. We hopen dat participatie als het ware een **keursmerk** wordt voor RADAR en haar partners. Dat houdt in dat elke organisatie ervan doortrokken is in de werking en visie.

De doelstellingen in dit actieplan zullen in het kader van de **jaarlijkse evaluatie** van het strategisch plan van RADAR geëvalueerd worden. Daarnaast zitten in de verschillende processen om de doelen in het actieplan te bereiken **feedbacklussen** vervat. Op die manier zullen we acties gaandeweg bijstellen, waar nodig. Gunstig bevonden praktijken en initiatieven zullen we verankeren.

Vorbereidende acties (voorjaar 2022)

- Inwerking participatiecoach in het netwerk RADAR
- Oprichting werkgroep participatie door het samensmelten van drie reeds bestaande werkgroepen: 'Werkgroep Regie van de Cliënt', 'Stuurgroep Ervaringsdelen' en 'Werkgroep participatie IROJ'. In de werkgroep zullen de verschillende perspectieven van kinderen/jongeren, ouders, contextfiguren, hulpverleners en beleid binnen zowel de Geestelijke Gezondheidszorg als de Jeugdhulp vertegenwoordigd zijn. Het doel van de werkgroep is het participatiebeleid en de doelstellingen van RADAR en IROJ (gezamenlijk) vormgeven. Voor de oprichting van die werkgroep vertrekken we van de ledenlijsten van de huidige werkgroepen. Daarnaast verkenden we al welke organisaties nog zouden kunnen aansluiten.

2.1. Strategisch doel: RADAR voorziet in ruimte en publiek om de stem van kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context te laten weerklinken op micro-, meso- en macroniveau.

2.1.1. Operationeel doel: We werken structuren uit om de mening en ervaring van kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context te capteren en als toetssteen in te zetten.

Acties op microniveau – 2022-...

- Klankbordgroepen/focusgroepen organiseren volgens het uitgewerkt kader
- Samenwerken met organisaties om kinderen, jongeren, ouders en ruimere contextfiguren te bereiken (via scholen en jeugdwerk, samenwerken met cachet, groep ervaringsdelen, groep die bevraagd werd voor netwerkforum) opdat de groepen zo divers en inclusief mogelijk zijn

Acties op mesoniveau – 2022-...

- Kader uitwerken voor klankbordgroepen/focusgroepen om met kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context in gesprek te gaan rond specifieke thema's/nieuwe acties
  - Kader uitwerken om het beleid van RADAR af te toetsen aan een groep kinderen, jongeren, ouders en ruimere contextfiguren
  - Partners van RADAR stimuleren om een gelijkaardig denkproces te starten
- ⇒ **Voor wie/met wie:** kinderen en jongeren, ouders en ruimere context, belangorganisaties en vertegenwoordigers, Cachet, jeugdorganisaties, werkgroep participatie.
- ⇒ **Benodigde middelen:** Financiering accommodatie, eten en drink; Vrijwilligersvergoeding?
- ⇒ **Procesindicatoren:** Uitgewerkt kader, samenwerkingsverband met Cachet, deelname klankbordgroepen/focusgroepen (aantal kinderen en jongeren, diversiteit van groep)
- ⇒ **Procesbewaker:** Freya Van den Bergh

2.1.2. Operationeel doel: De stem van kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context telt mee op macroniveau.

Acties op microniveau – 2023-...

- Kinderen en jongeren informeren over de bestaande initiatieven om hun stem te laten horen en aanmoedigen om deel te nemen (via scholen en jeugdwerk, ombi.be, samenwerken met cachet, groep ervaringsdelen, groep die bevraagd werd voor netwerkforum)

Acties op macroniveau – 2023-2024

- Het thema geestelijke gezondheid op de agenda brengen van bestaande initiatieven zoals bijvoorbeeld Vlaamse Jeugdraad, Keki, Ambrassade
  - Signaalfunctie vanuit de klankbordgroepen naar het beleid uitbouwen
- ⇒ **Voor wie/met wie:** kinderen en jongeren, netwerkcomité, werkgroep participatie, scholen, jeugdorganisaties, belangenorganisaties en vertegenwoordigers, overheden
- ⇒ **Benodigde middelen:** /
- ⇒ **Procesindicatoren:** samenwerking Vlaamse Jeugdraad/Keki/Ambrassade/..., verslaggeving
- ⇒ **Procesbewaker:** Freya Van den Bergh

2.2. Strategisch doel: RADAR creëert draagvlak voor participatie en houdt het thema warm

2.2.1. Operationeel doel: We verhelderden de concepten ‘participatie’ en ‘regie van de cliënt’ in een gedragen tekst.

Acties op microniveau – 2023

- We vertalen de concepttekst met kinderen en jongeren naar toegankelijk beeldmateriaal

Acties op mesoniveau – 2022

- Stakeholders betrekken om de definities helder te krijgen
- Bestaande literatuur verwerken
- Concepttekst uitwerken die gedragen is door de partners (Netwerkcomité RADAR, IROJ, leden werkgroep participatie)

Acties op macroniveau – 2022

- De concepttekst wordt gedragen op Vlaams niveau
- ⇒ **Voor wie/met wie:** kinderen en jongeren, academische wereld, onderwijs, werkgroep participatie, netwerken kinderen en jongeren, netwerken volwassenen, vrijetijdspartners jeugd.
- ⇒ **Benodigde middelen:** €2000

- ⇒ **Procesindicatoren:** Een concepttekst voor professionele; een kindvriendelijke vertaling van de concepttekst; de concepttekst wordt onderschreven door de partners (Netwerkcomité RADAR, IROJ, leden werkgroep Participatie)
- ⇒ **Procesbewaker:** Freya Van den Bergh en Gijs Mommerency

2.2.2. Operationeel doel: We informeren kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context op een kindvriendelijke en heldere manier over geestelijke gezondheid, geestelijke gezondheidsproblemen en het GGZ-aanbod.

Acties op microniveau – 2022-2023

- Promoten van www.ombi.be, de website van ombudspersonen in de geestelijke gezondheidszorg voor kinderen en jongeren
- Input om op meso- en macroniveau uit te werken aanleveren via klankbordgroepen
- Informatie tot bij de kinderen en jongeren brengen op een manier die aansluit bij hun leefwereld

Acties op mesoniveau – 2022-2023

- RADAR en IROJ maken samen het aanbod (Geestelijke Gezondheidszorg, Brede Instap, Jeugdhulp) helder en toegankelijk voor kinderen en jongeren
- Mogelijkheden bekijken om deze diverse groep te informeren (vb. website, filmpjes, social media, serious games, app)

Acties op macroniveau – 2022-2023

- Samen met Psyche en de overheden acties/campagne op poten zetten om kinderen en jongeren te informeren over geestelijke gezondheid en geestelijke gezondheidsproblemen
- ⇒ **Voor wie/met wie:** kinderen en jongeren, ouders en ruimer netwerk, partners uit de leefwereld van jongeren (school, jeugdwerk), werkgroep participatie, TeGek, Overkop, Huizen van het Kind, Ponton, (Vlaamse) Netwerken Geestelijke Gezondheid voor Kinderen en Jongeren
  - ⇒ **Benodigde middelen:** €1000-€40.000 (BrainBugs), gebundeld met middelen van Psyche in hun informatieopdracht.
  - ⇒ **Procesindicatoren:** Er is een helder afsprakenkader tussen Psyche en RADAR over wie wat doet; Er is samenwerking met de overheden, netwerken GGKJ en andere relevante actoren
  - ⇒ **Procesbewaker:** Freya Van den Bergh en Gijs Mommerency

2.2.3. Operationeel doel: We maken de participatiereflex bij iedere actie van het netwerk.

Acties op mesoniveau – 2022-...

- Het perspectief van kinderen en jongeren (hun ouders en ruimere context) is systematisch aanwezig in werkgroepen en overlegorganen
  - Participatiecoach neemt deel aan overlegmomenten (Procesgroepen, Netwerkcomité, ICC) om participatieve bril binnen te brengen
  - Participatie is een evaluatie-indicator voor het strategisch plan en jaaractieplannen van de programma's
  - Participatiecoach wordt betrokken bij het vormgeven van nieuwe opdrachten voor het netwerk
- ⇒ **Voor wie/met wie:** Alle partners van RADAR, overlegorganen en werkgroepen, zorgprogramma's, belangenorganisaties en vertegenwoordigers van kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context
- ⇒ **Benodigde middelen:** /
- ⇒ **Procesindicatoren:** De verslagen en aanwezigheidslijsten van overlegorganen en werkgroepen
- ⇒ **Procesbewaker:** Freya Van den Bergh en Liesl Vereecke

2.3. Strategisch doel: RADAR verzamelt handvaten om op micro-, meso- en macroniveau participatief te werken

2.3.1. Operationeel doel: We brengen good practices en bijhorende hinderpalen/moeilijkheden en opportuniteiten/mogelijkheden in het betrekken van kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context in kaart.

Acties op microniveau – 2022-2023

- Input van kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context vergaren als essentiële netwerkindicator bij evaluatie (vb. via exitgesprekken)
- Op zoek gaan naar tools en methodieken om de feedback van kinderen, jongeren, hun ouders en context te capteren
- Systematiek uitbouwen in de werkwijze

Acties op mesoniveau – 2022-2023

- Feedback op microniveau koppelen aan PowerBI
- Kinderen, jongeren, partners en voorzieningen bevragen
- Uitwisseling van good practices stimuleren
- Output 'Project Ambassadeurs'

- ⇒ **Voor wie/met wie:** kinderen en jongeren, academische wereld, onderwijs, werkgroep participatie, netwerken K&J en volwassenen, vrijetijdspartners, jeugdhulp-voorzieningen
- ⇒ **Benodigde middelen:** /
- ⇒ **Procesindicatoren:** Input van alle actoren; Resultaten van bevraging geanalyseerd; Kruisbestuiving van good practices
- ⇒ **Procesbewaker:** Freya Van den Bergh en Gijs Mommerency

2.3.2. Operationeel doel: We verzamelen (bestaande) participatieve methodieken/tools in een toolbox en maken deze toegankelijk en bekend

Acties op mesoniveau – 2022

- Verdere verspreiding en opvolging van de Grabbelbox
- Output project Ervaringsdelen

Acties op macroniveau – 2022-...

- Opvolging en output van Discovery Colleges
- Opvolging Participatiekompas
- Inventarisatie van bestaande methodieken (niveau, doelstelling, leeftijd, context)
- Oprichten van (digitaal?) platform voor verzameling van tools
- Digitalisering en/of toeleiden naar fysiek materiaal
- Promotie en bekendmaking van platform
- Platform blijven aanvullen en onderhouden

- ⇒ **Voor wie/met wie:** Academische wereld, Netwerken Geestelijke Gezondheid voor Kinderen en Jongeren, participatiecoaches, Overheden
- ⇒ **Benodigde middelen:** Financiering voor platform
- ⇒ **Procesindicatoren:** Verdeling Grabbelboxen; Output projecten; Verkenning van mogelijkheden voor platform; Samenwerking met netwerken en overheden
- ⇒ **Procesbewaker:** Freya Van den Bergh

2.3.3. Operationeel doel: We ontwikkelen een ethisch kompas als hulpmiddel bij het participatief werken met kinderen, jongeren, hun ouders en ruimere context.

Acties op micro- en mesoniveau – 2024-2025

Concrete acties vormgeven na concepttekst (2.3.1) en met informatie over mogelijkheden/moeilijkheden (2.3.2)

- ⇒ **Voor wie/met wie:** Kinderen en jongeren, academische wereld, onderwijs, werkgroep participatie, netwerken K&J en volwassenen, vrijetijdspartners jeugd
- ⇒ **Benodigde middelen:** /
- ⇒ **Procesindicatoren:** *nog te bepalen bij acties*
- ⇒ **Procesbewaker:** Freya Van den Bergh en Gijs Mommerency